

Psykologer med utländsk examen

Om du studerat till ett reglerat yrke utomlands

I Sverige finns vissa reglerade yrken, psykolog är ett av dem. Med reglerat menas ett yrke som kräver att man har en auktorisation, legitimation eller motsvarande.

Enligt behörighetsförordningen (Förordning 1998:1518 om behörighet till vissa anställningar inom hälso- och sjukvården) är endast legitimerad psykolog eller den som genomgår PTP (praktisk tjänstgöring för psykologer) behörig att anställas som psykolog. För att utöva psykologyrket i Sverige (gäller även vikariat) måste personen ha en svensk legitimation.

Det innebär att den som har en utländsk legitimation/auktorisering som psykolog måste ansöka hos Socialstyrelsen om att erhålla svensk legitimation. Detsamma gäller de som har en utländsk psykologexamen, även de måste vända sig till Socialstyrelsen för att få frågan om svensk legitimation prövad. Myndigheten tar sedan ställning till om din examen motsvarar en svensk utbildning inom samma område.

Om din examen av någon anledning inte skulle motsvara en svensk utbildning kan du teoretiskt sätt komplettera de kurser som saknas på ett svenskt universitet eller högskola, och därefter be att myndigheten gör en ny bedömning. Om det är en kurs inom psykologprogrammet har du ingen rätt att genomgå denna. Universitetet har rätt att neka dig plats på den aktuella kursen. Universitetet får endast medel för programstudenter, och har inga extra medel för att ta emot extrastudenter. Således är det upp till den goda viljan om de ordnar extra platser på den aktuella kursen. Vänd dig till respektive lärosäte för mer aktuell information gällande plats på kurser, möjlighet att examineras mm. Psykologprogrammet ges idag vid Umeå Universitet, Mittuniversitetet, Uppsala Universitet, Karolinska Institutet, Stockholms Universitet, Örebro Universitet, Linköpings universitet, Göteborgs universitet, Linnéuniversitetet och Lunds universitet.

Svar på vanliga frågor om vilka utländska psykologutbildningar som är ”godkända”

Man bör vara medveten om att man aldrig på förhand vet om man kan erhålla en svensk legitimation som psykolog på basis av en utländsk psykologutbildning. Detta eftersom författningar och regelverk förändras och uppdateras, och psykologutbildningen innebär en lång studieperiod.

Socialstyrelsen har ingen möjlighet att granska utbildningar i allmänhet utan deras uppgift är att endast bedöma enskilda sökandes meriter i samband med legitimationsansökan.

Socialstyrelsen kan därför inte ge råd om lämpliga och godkända utbildningsinstitutioner i andra länder. Information om vilka universitet som erbjuder psykologutbildning som leder till auktorisation i det aktuella landet behöver man vända sig till de universitet och myndigheter i det land/region man planerar att utbilda sig i.

Socialstyrelsen kan endast ge information om själva tillvägagångssättet och regelverket som styr Socialstyrelsens handläggning och bedömning av utländska utbildningar i relation till svensk

legitimation. Nedanstående information visar att det är olika regelverk beroende på i vilket land som utbildningen sker.

Utbildning inom annat EU-land, Norden eller Schweiz

Socialstyrelsens handläggning av sökande med psykologutbildning från annat nordiskt land regleras i 5 kap. 23 § *patientsäkerhetsförordningen* (2010:1369). Där anges att den som har en legitimation eller motsvarande godkännande som psykolog i annat nordiskt land ska få svensk legitimation. Observera att för dansk legitimation kräver Danmark 24 månader praktik. Rekommendationen för psykologer med dansk examen är att behörigheten ska sökas i Danmark (Sen kan man konvertera den till en Svensk). För mer infor, se den danska motsvarigheten till Socialstyrelsen <http://www.psykolognaevnet.dk/> och <http://www.dp.dk/Uddannelse/Autorisation.aspx>

Studier inom EU-länderna regleras av Lissabon Konventionen, vilket innebär ömsesidigt akademiskt erkännande av utbildning, tillträde till utbildning, tillgodoräknande av studieperioder och antagning till fortsatta studier. För sökande med utbildning från annat EU-land gäller överenskommelse om ömsesidigt erkännande av vissa yrkeskvalifikationer, bl.a. angående psykologyrket, enligt Direktiv 2005/36/EG. Psykolog tillhör de yrken där legitimationen kan utfärdas efter en bedömning som grundar sig på direktivets generella ordning.

http://europa.eu/legislation_summaries/internal_market/living_and_working_in_the_internal_market/c11065_sv.htm

För att få legitimation enligt direktivet krävs att:

- det yrke den sökande har utbildat sig till i utbildningslandet och det yrke den sökande söker legitimation för i mottagarlandet är jämförbara yrkesverksamheter
- yrket är rättsligt reglerat i utbildningslandet
- den sökande har erhållit den behörighet som krävs i utbildningslandet
- utbildningen inte skiljer sig väsentligt till innehåll och längd från den svenska (som är en femårig magisterutbildning samt ett års PTP)

Enligt Direktiv 2005/36/EG kan behörighetsmyndigheten inte ställa krav på språkkunskaper eller teoretiska kompletteringar. Det är alltid kompletterande praktik som gäller. Detta gäller även om utbildningen anses vara en nivå under den svenska utbildningen (dock lägst tre år).

Om yrket inte är rättsligt reglerat i utbildningslandet krävs efter avslutad utbildning också minst två års arbete på heltid som psykolog i utbildningslandet eller annat EU-land som inte heller reglerar yrket. För att se i vilka EU-medlemsstater, EES-länder och Schweiz som psykologyrket är rättsligt reglerat finns Europeiska kommissionens databas över reglerade yrken:

http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/regprof/index.cfm?fuseaction=profession.regProfs&profId=1580&maxRows=*&inCountriesList

Ansökningsblankett och information om ansökningsförfarandet vid en psykologexamen från ett annat EU-land hittar man här:

<http://www.socialstyrelsen.se/ansokaomlegitimationochintyg/legitimation/utbildadieu,norge,islalnd,liechtensteinellerschweiz/psykologer>

Handläggningstiden för sökande med utbildning från EU land får vara max tre månader. Detta gäller från och med att underlaget är komplett.

Utbildning i land utanför EU (så kallat tredje land)

Sökande med utländsk psykologutbildning (på lägst fyra år) från ett land utanför EU kan ansöka om svensk legitimation och få sin utländska utbildning jämförd med den svenska. Sökande får efter ansökan till Socialstyrelsen besked om vilka kursmoment han/hon behöver komplettera den utländska utbildningen med för att erhålla svensk legitimation. Även språkrav kan förekomma. Vid en kortare utbildning får man vända sig direkt till någon av de universitet i Sverige som ger psykologprogrammet och frågar hur mycket av den utländska utbildningen man kan tillgodoräkna sig, och vilka kurser man måste komplettera för att kunna ta ut en examen som psykolog. Efter avslutad komplettering måste sökande göra minst sex månaders praktisk tjänstgöring som psykolog under handledning (PTP), om vederbörande redan gjort ett års praktiskt tjänstgöring under handledning efter examen i utbildningslandet. I annat fall krävs ett års PTP i Sverige. Ansökningsblankett och information om ansökningsförfarandet hittar man här:

<http://www.socialstyrelsen.se/ansokaomlegitimationochintyg/legitimation/utbildadiannatland/psykolog>

Handläggningstiden för sökande med utbildning från EU land får vara max fyra månader. Detta gäller från och med att underlaget är komplett.

Ett tips för den som planerar att studera psykologi utanför EU kan vara att gå in på ett svenskt psykologprogramms hemsida och studera dess kursprogram och sedan välja en psykologutbildning som är så lik den svenska som möjligt.

Moment som inte brukar förekomma i utländska psykologutbildningar eller åtminstone i väsentligt mindre utsträckning än i den svenska är psykoterapi och psykologisk behandling, vilka brukar bestå av bl.a. både teori och handledd utbildningsterapi, samt genomgången egenterapi hos legitimerad psykoterapeut.